

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

1 JULI 1981

WETSVOORSTEL tot wijziging van artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER WECKX

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor de Justitie heeft tijdens haar vergaderingen van 4 en 18 juni 1980, 19 november 1980, 4 februari 1981 en 27 mei 1981, dit voorstel grondig onderzocht en besproken.

I. — « Ratio legis » van het wetsvoorstel

Het eerste lid van artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder hoger beroep tegen een vonnis waarbij echtscheiding wordt toegestaan, op straffe van

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Léon Remacle.

A. — Leden : de heren Bourgeois, François, Grafé, Léon Remacle, Mre Ryckmans-Corin, de heren Suykerbuyk, Uyttendaele, Van Rompaey, Weckx, Willems. — Boel, Brouhon, Bob Cools, Dejardin, Mre Detiège, de heren Jandrain, Van Cauwenberghe. — Defraigne, Mundeeler, Van Belle, Van de Velde. — Havelange. — Baert.

B. — Plaatsvervangers : de heer Aerts, Mre Demeester-De Meyer, de heer Deschamps, Mre Dielens, de heren le Hardy de Beaulieu, Lernoux, Mre Smet, de heren Smets, Steverlynck, Van den Brande, Verhaegen. — Mre Adriaenssens echtg. Huybrechts, de heer Baudson, Mre Brenez, de heren Delizée, Mangelschots, Van Acker, Van Gompel, Vanvelthoven. — Albert Claes, De Winter, Gol, Kempinaire, Verberckmoes. — Mordant, Risopoulos. — Raphaël Declercq, Schiltz.

Zie :

125 (B.Z. 1979) :

- N° 1 : Wetsvoorstel.
- N° 2 tot 6 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1980-1981

1er JUILLET 1981

PROPOSITION DE LOI modifiant l'article 1273 du Code judiciaire

RAPPORT
FAIT
AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE ⁽¹⁾
PAR M. WECKX

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission de la Justice a examiné la présente proposition de manière approfondie au cours de ses réunions des 4 et 18 juin 1980, du 19 novembre 1980, du 4 février 1981 et du 27 mai 1981.

I. — « Ratio legis » de la proposition de loi

Le premier alinéa de l'article 1273 du Code judiciaire prévoit qu'à peine de déchéance, l'appel du jugement qui autorise le divorce est dénoncé, dans la huitaine de sa date, par

⁽¹⁾ Composition de la Commission :

Président : M. Léon Remacle.

A. — Membres : MM. Bourgeois, François, Grafé, Léon Remacle, Mre Ryckmans-Corin, MM. Suykerbuyk, Uyttendaele, Van Rompaey, Weckx, Willems. — Boel, Brouhon, Bob Cools, Dejardin, Mre Detiège, MM. Jandrain, Van Cauwenberghe. — Defraigne, Mundeeler, Van Belle, Van de Velde. — Havelange. — Baert.

B. — Suppléants : M. Aerts, Mre Demeester-De Meyer, M. Deschamps, Mre Dielens, MM. le Hardy de Beaulieu, Lernoux, Mre Smet, MM. Smets, Steverlynck, Van den Brande, Verhaegen. — Mre Adriaenssens épouse Huybrechts, M. Baudson, Mre Brenez, MM. Delizée, Mangelschots, Van Acker, Van Gompel, Vanvelthoven. — Albert Claes, De Winter, Gol, Kempinaire, Verberckmoes. — Mordant, Risopoulos. — Raphaël Declercq, Schiltz.

Voir :

125 (S.E. 1979) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N° 2 à 6 : Amendements.

H. — 612.

verval, binnen de acht dagen na de dag waarop het beroep is ingesteld, bij deurwaardersexploot ter kennis dient te worden gebracht van de griffier van de rechtbank, die de bestreden beslissing heeft genomen.

Het tweede lid van artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek voegt daaraan toe dat de griffier op de kant van de beslissing melding maakt van het ingestelde beroep.

Deze bepalingen hebben tot doel te verhinderen dat de oorspronkelijk eisende partij in echtscheiding, die in hoger beroep wordt gedaagd, een getuigschrift zou kunnen bekomen, waaruit blijkt dat geen hoger beroep wordt ingesteld, met het oog op de overschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand, en dit ondanks het ingestelde hoger beroep.

De aanzegging ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg dient dus te geschieden door de partij die hoger beroep instelt. In de praktijk wordt het artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek nogal eens uit het oog verloren met alle zware gevolgen van dien ingeval van een dergelijke nalatigheid.

Het wetsvoorstel wil die aanzegging ter griffie voortaan laten geschieden door de griffier van het Hof van Beroep en niet meer door de partij die hoger beroep instelt.

II. — Algemene bespreking

De leden van de Commissie zijn van mening dat het wetsvoorstel een bescherming betekent zowel voor de advocaat als voor de rechtzoekende.

Nopens het feit dat voortaan de griffier van het Hof van Beroep, binnen de 48 uur nadat de akte waarbij hoger beroep wordt ingesteld tegen een vonnis van echtscheiding ter griffie van het Hof is ingeschreven, kennis geeft van die inschrijving aan de griffier van de rechtbank die de bestreden beslissing heeft genomen en niet aan de hoofdgriffier die er nochtans de verantwoordelijkheid van op zich neemt, wordt erop aangedrongen dat de voorkeur zou worden gegeven aan een « generieke » term die de griffier moet toelaten deze functie uit te oefenen wanneer de hoofdgriffier afwezig is, niettegenstaande deze verantwoordelijkheid onbetwistbaar blijft.

De Minister verklaart dat, alhoewel het wetsvoorstel aan een behoefte beantwoordt, het niet volledig is, daar :

- de termijn van 48 uur te kort is om kennis te geven van de inschrijving van het vonnis;
- de tekst alleen het beroep dat bij verzoekschrift wordt ingesteld betreft, niettegenstaande het beroep eveneens bij akte van gerechtsdeurwaarder kan worden ingeleid.

De opmerking moet inderdaad worden gemaakt dat het doel van het wetsvoorstel alleen wordt bereikt wanneer het beroep bij verzoekschrift wordt ingesteld daar deze op de griffie van het gerecht in hoger beroep wordt ingediend (art. 1056 van het G.W.).

Wanneer het hoger beroep bij deurwaardersexploot geschiedt, kan de griffier van het Hof van Beroep slechts kennis krijgen van het beroep op het ogenblik van de overlegging van het exploot van dagvaarding met het oog op de inschrijving op de rol.

De kennisname van het exploot, dat ingeval van echtscheiding en scheiding van tafel en bed (art. 1063, 6° van het G.W.) de dag, de plaats en het uur van de inschrijving vermeldt, kan aldus nog gebeuren uiterlijk op de dag voor de zitting waarvoor de dagvaardiging is gedaan (art. 716 van het G.W.). In dit geval is de kennisgeving onmogelijk.

exploit d'huissier, au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée.

Le second alinéa de l'article 1273 du Code judiciaire ajoute que le greffier fait mention du recours en marge de la décision.

Ces dispositions visent à éviter que la partie demanderesse initiale qui est intimée puisse, malgré la procédure d'appel, obtenir en vue de la transcription du divorce sur les registres de l'état civil un certificat attestant qu'aucun recours n'a été introduit.

C'est donc à la partie qui a interjeté appel qu'il appartient de dénoncer l'appel au greffe du tribunal de première instance. Or, dans la pratique, il arrive que la partie appelante perde de vue l'article 1273 du Code judiciaire et néglige de dénoncer l'appel, avec toutes les graves conséquences qui en résultent.

La présente proposition de loi vise dès lors à prévoir que la dénonciation au greffe d'instance sera faite par le greffier de la Cour d'appel et non plus par la partie appelante.

II. — Discussion générale

Les membres de la Commission estiment que la proposition de loi constitue une protection tant pour l'avocat que pour le justiciable.

En ce qui concerne le fait que le greffier de la Cour d'appel devra dorénavant dans les 48 heures de l'inscription au greffe de la Cour de l'acte d'appel du jugement qui autorise le divorce, notifier cette inscription au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée et non au greffier en chef qui en porte néanmoins la responsabilité, il est insisté pour que la préférence soit donnée à un terme « générique », ce qui devrait permettre au greffier d'exercer ces fonctions en l'absence du greffier en chef quoique la responsabilité de ce dernier ne puisse être contestée.

Le Ministre déclare que la proposition de loi, tout en répondant à un besoin, est cependant incomplète, car :

- le délai de 48 heures est trop bref pour pouvoir notifier l'inscription du jugement;
- le texte ne vise que l'appel formé par requête, alors qu'il peut également être formé par acte d'huissier de justice.

Il convient de faire observer que l'objectif visé par la proposition de loi ne peut être atteint que lorsque l'appel est formé par requête puisque celle-ci est déposée au greffe de la juridiction d'appel (art. 1056 du C.J.).

Lorsque l'appel est formé par acte d'huissier de justice, le greffier de la cour d'appel n'en prend connaissance qu'au moment où l'exploit de citation lui est transmis en vue de l'inscription de l'affaire au rôle.

Il se peut que le greffier prenne connaissance de l'exploit — lequel, en matière de divorce et de séparation de corps (art. 1063, 6°, C.J.), doit mentionner les lieu, jour et heure de la comparution — au plus tard la veille du jour de l'audience pour laquelle la citation a été donnée (art. 716 C.J.). Dans ce cas, la notification est exclue.

Daarenboven wordt geen enkele sanctie voorzien in geval van nalatigheid.

De voorgestelde procedure is dus onuitvoerbaar in sommige gevallen.

Er wordt opgemerkt dat het doel van het voorgesteld artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek er essentieel in bestaat te verhinderen dat de eisende partij, die in hoger beroep is gedaagd, met het oog op de overschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand en ondanks het ingestelde hoger beroep, een getuigschrift zou kunnen verkrijgen waaruit blijkt dat geen hoger beroep is ingesteld.

Het voorstel tracht aan het huidig probleem, dat door de nalatigheid van de eisende partij in beroep ontstaat, een oplossing te vinden en komt reeds tegemoet aan het grootste gedeelte van de bestaande gevaren, daar het zelden gebeurt dat het beroep de dag vóór het verstrijken van de beroepstermijn wordt ingesteld.

Het bezwaar door de Minister geopperd geldt dus enkel voor de gevallen waarvoor het beroep op het laatste ogenblik wordt ingesteld.

Een lid legt nochtans de nadruk op het feit dat het argument van de Minister toch moet weerhouden worden, wanneer de beroepstermijn van één maand met 15 dagen wordt verlengd wanneer één van de partijen in een aangrenzend land of in Groot-Brittannië woont; met 30 dagen, wanneer één der partijen in een ander Europees land woont en met 80 dagen wanneer een partij in een ander deel van de wereld woont.

In die gevallen zou het kunnen gebeuren dat het ingediende beroep de dag vóór de verschijning zou worden ingeschreven, wanneer het bij deurwaardersexploot wordt betekend.

Dientengevolge zou een termijn (8 dagen bijvoorbeeld) vanaf de betekening van het vonnis moeten worden voorzien om beroep bij akte van gerechtsdeurwaarder in te stellen.

De vorige Regering (*Stuk* n° 125/2) diende een amendement in om deze nadelen te verhelpen. Verschillende wijzigingen werden voorgesteld :

— de termijn van de kennisgeving van het beroep wordt op acht dagen gebracht;

— het amendement onderscheidt daarenboven twee gevallen :

1° voor het hoger beroep dat bij verzoekschrift werd ingesteld, geschiedt de kennisgeving bij gerechtsbrief door de griffier bij het Hof van Beroep;

2° voor het hoger beroep dat bij deurwaardersexploot wordt ingesteld, geschiedt de kennisgeving bij deurwaardersakte.

— in het tweede geval geschiedt de kennisgeving op straffe van verval, in het eerste geval wordt geen sanctie voorzien daar de partijen de gevolgen niet moeten dragen van een eventuele nalatigheid van de griffier.

De opmerking wordt gemaakt dat het amendement van de Regering (*Stuk* n° 125/2) geen voldoende oplossing brengt voor het besproken probleem, doch enkel de gevolgen in de tekst van artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek vaststelt.

De mening wordt ook geuit dat de sanctie van verval van beroep niet mag weerhouden worden aangezien deze niet billijk is in verhouding tot de niet-naleving van een formaliteit.

Tenslotte wordt de termijn van acht dagen om kennis te geven te lang gevonden.

En outre, aucune sanction n'est prévue en cas de négligence.

Dans certains cas la procédure proposée est donc inapplicable.

Certains membres font observer que l'article 1273 du Code judiciaire, tel qu'il est proposé, vise essentiellement à éviter que la partie demanderesse qui est intimée puisse, malgré la procédure d'appel, obtenir en vue de la transcription du divorce sur les registres de l'état civil un certificat attestant qu'aucun recours n'a été introduit.

La proposition tend à trouver une solution au problème né de la négligence de la partie demanderesse en appel. Elle élimine déjà la majeure partie des risques existants, car il n'arrive que rarement que le recours n'est introduit que la veille de l'expiration du délai d'appel.

L'objection du Ministre ne vise donc que les cas où le recours est introduit au dernier moment.

Un membre insiste cependant pour que l'argument du Ministre soit retenu au cas où le délai d'appel d'un mois est prorogé de 15 jours lorsqu'une des parties réside dans un pays limitrophe ou en Grande-Bretagne, de 30 jours lorsqu'elle réside dans un autre pays d'Europe et de 80 jours lorsqu'elle réside dans une autre partie du monde.

Dans ce cas, l'appel pourrait être inscrit la veille de la comparution lorsqu'il est signifié par acte d'huissier de justice.

Dès lors, un délai (par exemple de 8 jours) à compter de la signification du jugement devrait être prévu pour former appel par acte d'huissier de justice.

Le Gouvernement précédent avait présenté un amendement (*Doc.* n° 125/2) afin de pallier ces inconvénients. Plusieurs modifications étaient suggérées :

— le délai de dénonciation de l'appel était porté à 8 jours;

— en outre, l'amendement prévoyait deux cas distincts :

1° lorsque l'appel est interjeté par requête, la dénonciation a lieu par pli judiciaire par le greffier de la cour d'appel;

2° lorsque l'appel est interjeté par acte d'huissier de justice, la dénonciation a lieu par exploit d'huissier.

— dans le second cas, la dénonciation se fait à peine de déchéance; dans le premier cas, il n'est pas prévu de sanction parce que les parties ne doivent pas supporter les conséquences d'une négligence éventuelle imputable au greffier.

Certains membres font observer que l'amendement du Gouvernement (*Doc.* n° 125/2) n'apportait pas de solution satisfaisante au problème posé, mais se bornait à en déterminer les conséquences dans le texte de l'article 1273 du Code judiciaire.

Un membre a également fait valoir que la sanction de la déchéance de l'appel ne peut être retenue, car elle est hors de proportion avec l'inobservation d'une formalité et, dès lors, inéquitable.

Enfin, il a été estimé que le délai de dénonciation de l'appel de 8 jours était trop long.

De heer Suykerbuyk meent dat de oplossing niet door een wijziging van artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek zal verwezenlijkt worden. Artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt inderdaad dat, indien tegen een gewezen beslissing een voorziening wordt ingesteld, de griffier van de rechtsmacht voor dewelke de zaak aanhangig wordt gemaakt, binnen de vijf dagen na de inschrijving van de zaak op de rol de griffier, die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft, verzoekt hem dit toe te zenden. Dit moet geschieden binnen vijf dagen na ontvangst van het verhaal tegen de bestreden beslissing. Derhalve wordt de overzending van het dossier verzekerd en zou het volstaan dat dit artikel aangepast zou worden aan de procedure die door artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek is voorzien.

Dientengevolge stelt de heer Suykerbuyk bij middel van een amendement voor artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek op te heffen (*Stuk* n° 125/3) en artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek door de volgende bepaling te vervangen (*Stuk* n° 125/4) :

« Art. 723. — Indien tegen de gewezen beslissing een voorziening wordt ingesteld, verzoekt de griffier van de rechter voor wie deze zaak aanhangig is gemaakt, binnen vijf dagen na de inschrijving van de zaak op de rol de griffier die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft, hem dit toe te zenden.

» Samen met dit verzoek wordt een afschrift van de akte van voorziening toegezonden aan de griffier, die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft. Deze maakt, op de kant van de beslissing, melding van de ingestelde voorziening.

» De toezending van het dossier moet geschieden binnen vijf dagen na de ontvangst van het verzoek.

» De Minister van Justitie bepaalt op welke wijze het dossier wordt overgezonden. »

De Minister verklaart dat het probleem van de niet-mededeling van het instellen van een procedure van beroep of van verzet aan de griffier van de rechtbank die de bestreden beslissing heeft gewezen, dat hier wordt aangestipt, zich niet alleen in geval van echtscheiding voordoet, maar telkens wanneer de overschrijving van de beschikking van een gerechtelijke beslissing — na de eerbiediging van de termijn van beroep of van verzet, die uitdrukkelijk werd voorzien — door de wet is vereist.

Dit is bijvoorbeeld het geval voor vonnissen betreffende echtscheiding, ontkenning van vaderschap, adoptie en verbetering van een akte van de burgerlijke stand. Van al deze gevallen moet de griffier zo vlug mogelijk in kennis gesteld worden.

Dientengevolge zou het amendement van de heer Suykerbuyk moeten worden verkozen daar het voorstelt artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek weg te laten en artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek te wijzigen.

Het maakt nochtans ook geen onderscheid tussen de vormen van indienen van beroep en het voorziet ook geen sanctie wanneer de kennisgeving niet wordt verzekerd.

Het zou noodzakelijk zijn een nieuwe tekst op te stellen die een nieuw artikel 723 zou voorstellen en rekening houden met alle bemerkingen die het voorstel en de amendementen van de heer Suykerbuyk en van de vorige Regering motiveren.

De tekst zou uit drie delen moeten bestaan :

- een eerste paragraaf zou het beginsel van de overzending van het dossier vermelden;
- een tweede paragraaf zou het beginsel van de kennisgeving behandelen;

M. Suykerbuyk estime que ce n'est pas une modification de l'article 1273 du Code judiciaire qui résoudra ce problème. L'article 723 du Code judiciaire prévoit en effet que si la décision rendue fait l'objet d'un recours, le greffier de la juridiction qui en est saisie demande, dans les cinq jours de l'inscription de la cause au rôle, l'envoi du dossier de la procédure au greffier qui le détient. La transmission du dossier est effectuée dans les cinq jours de la réception du recours contre la décision attaquée. La communication du dossier est par conséquent assurée et il suffirait d'adapter cet article à la procédure qui est prévue par l'article 1273 du Code judiciaire.

M. Suykerbuyk propose dès lors par voie d'amendement d'abroger l'article 1273 du Code judiciaire (*Doc.* n° 125/3) et de remplacer l'article 723 du même Code par la disposition suivante (*Doc.* n° 125/4) :

« Art. 723. — Si la décision rendue fait l'objet d'un recours, le greffier du juge qui en est saisi demande, dans les cinq jours de l'inscription de la cause au rôle, l'envoi du dossier de la procédure au greffier qui le détient.

» Conjointement avec cette demande, une copie de l'acte de recours est envoyée au greffier qui détient le dossier de la procédure. Celui-ci fait mention du recours en marge de la décision.

» La transmission du dossier est effectuée dans les cinq jours de la réception de la demande.

» Le Ministre de la Justice règle le mode de transmission du dossier. »

Le Ministre déclare que le problème abordé ici, à savoir celui de la non-communication de l'introduction d'une procédure d'appel ou d'opposition au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée, ne se pose pas seulement dans le cas d'une action en divorce, mais aussi chaque fois que la loi exige la transcription du dispositif d'une décision judiciaire après qu'un délai d'appel ou d'opposition prévu expressément a été respecté.

Il en va par exemple ainsi des jugements rendus en matière de divorce, de désaveu de paternité, d'adoption et de correction d'actes de l'état civil. Dans tous ces cas, le greffier doit être informé dans le plus bref délai.

Il faudrait par conséquent accorder la préférence à l'amendement de M. Suykerbuyk, en tant qu'il propose d'abroger l'article 1273 du Code judiciaire et de modifier l'article 723 de ce Code.

Cet amendement ne fait cependant aucune distinction entre les modes d'introduction du recours et il ne prévoit en outre l'application d'aucune sanction lorsque l'appel n'est pas notifié.

Il conviendrait d'établir un nouveau texte qui proposerait une nouvelle rédaction de l'article 723 et tiendrait compte de toutes les observations qui motivent la proposition ainsi que les amendements de M. Suykerbuyk et du Gouvernement précédent.

Ce texte devrait comporter trois parties, à savoir :

- un premier paragraphe qui établirait le principe de la transmission du dossier;
- un deuxième paragraphe qui concernerait le principe de la dénonciation;

— een derde paragraaf zou het beginsel van het verval van het beroep vermelden, rekening houdend met het onderscheid tussen het beroep ingesteld bij een verzoekschrift en het beroep ingesteld bij een deurwaardersexploot.

In het eerste geval zou de kennisgeving bij gerechtsbrief door de griffier geschieden; in het tweede geval zou de kennisgeving bij akte van gerechtsdeurwaarder geschieden op straffe van verval indien de laattijdige kennisgeving aanleiding geeft tot overschrijving van de beslissing in de registers van de burgerlijke stand.

Dientengevolge dient de Regering een nieuw amendement in (*Stuk* n° 125/5) ertoe strekkende artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek aldus te wijzigen en artikel 1266, tweede en derde lid, en artikel 1273 van het Gerechtelijk Wetboek op te heffen.

De vraag wordt gesteld of geen andere bepalingen dan degene die door het amendement worden voorzien en die de echtscheiding betreffen, moeten worden opgeheven.

Indien de toepassing van het voorstel wordt verbreed dienen alle mogelijke gevallen worden beschouwd om alle risico's van verwarring te vermijden.

Een lid wijst erop dat een overzicht van alle gevallen moet worden gemaakt zodat bijvoorbeeld een nietigverklaring van een huwelijk of een verklaring van nationaliteitskeuze ook in aanmerking moeten kunnen komen.

De Minister verklaart dat het artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek een algemene bepaling inhoudt, maar dat het probleem beperkt is tot de vonnissen die in de register van de burgerlijke stand moeten worden ingeschreven. Een wijziging van het huwelijksvermogensstelsel geeft bijvoorbeeld alleen aanleiding tot een vermelding in de rand van het handelsregister. Daar de artikelen 1266 en 1273 van het Gerechtelijk Wetboek alleen de echtscheiding betreffen, dient er rekening te worden gehouden met andere bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, die gewijzigd of opgeheven dienen te worden.

Verschillende leden zijn de mening toegedaan dat de rechtspleging wordt verzwakt door de kennisgeving in alle gevallen te voorzien. Het doel van het wetsvoorstel, dat erin bestaat meer waarborgen te verzekeren aan de partij die een beroep instelt, wordt voorbijgestreefd.

Volgens een lid is het niet verantwoord dat bijvoorbeeld in het geval van artikel 318 van het Burgerlijk Wetboek dat de ontkenning van vaderschap betreft, de kennisgeving ook dient te geschieden ingeval van beroep.

In dit geval wordt inderdaad niet vereist het bewijs te leveren dat geen beroep werd ingesteld om tot de overschrijving van het vonnis over te gaan.

Een lid vestigt nochtans de aandacht op het feit dat de verplichting een attest aan de ambtenaar van de burgerlijke stand af te geven, verschilt van gemeente tot gemeente.

De Minister verstrekt enige verduidelijking in verband met de overschrijving van akten en rechterlijk beslissingen in de register van de burgerlijke stand door te verwijzen naar het werk van de heer Rigaux « *Traité de l'Etat civil* » (Deel I, les relations internes, n° 115 tot 123), waarin het begrip overschrijving van akten en rechterlijke beslissingen in de register van de burgerlijke stand wordt bepaald en de lijst van de verschillende categorieën van overschrijvingen wordt opgegeven.

Met betrekking tot de kantmelding verklaart de Minister dat het nut daarvan hierin bestaat dat hij een vroeger opgemaakte akte van de burgerlijke stand in overeenstemming brengt met de gewijzigde staat van een persoon. De verschillende categorieën van kantmeldingen worden eveneens vermeld in het werk van de heer Rigaux (zie hierboven, n° 145 tot 149).

— un troisième paragraphe qui établirait le principe de la déchéance de l'appel et opérerait une distinction selon que celui-ci est formé par requête ou par exploit d'huissier.

Dans le premier cas, l'appel serait dénoncé par le greffier, par pli judiciaire, tandis que, dans le second cas, il le serait par acte d'huissier de justice, à peine de déchéance si la dénonciation tardive a donné lieu à transcription de la décision dans les registres de l'état civil.

En conséquence, le Gouvernement présente un nouvel amendement (*Doc.* n° 125/5) qui vise à modifier l'article 723 du Code judiciaire dans le sens indiqué ci-dessus et à abroger l'article 1266, alinéas 2 et 3, et l'article 1273 de ce Code.

Un membre demande s'il n'y a pas lieu d'abroger, en matière de divorce, d'autres dispositions que celles prévues par l'amendement.

Si l'on élargit le champ d'application de la proposition, il faut envisager tous les cas possibles afin d'éviter tous les risques de confusion.

Un membre souligne qu'il convient d'établir un aperçu général de tous les cas de façon à ce que, par exemple, une annulation de mariage ou une déclaration d'option puissent également entrer en ligne de compte.

Le Ministre déclare que l'article 723 du Code judiciaire contient une disposition générale, mais que le problème se limite aux jugements qui doivent être transcrits dans les registres de l'état civil. Une modification du régime matrimonial, par exemple, ne donne lieu qu'à une mention en marge du registre de commerce. Les articles 1266 et 1273 du Code judiciaire ne portant que sur le divorce, il faut tenir compte d'autres dispositions du Code judiciaire qui doivent être modifiées ou abrogées.

Plusieurs membres estiment qu'en prévoyant la dénonciation dans tous les cas, on alourdit la procédure. L'objectif de la proposition de loi, à savoir assurer plus de garanties à la partie appelante, est dépassé.

Un membre estime qu'il est injustifié d'imposer aussi la dénonciation lorsqu'il y a recours, par exemple dans le cas de l'article 318 du Code civil concernant le désaveu de paternité.

Dans ce cas, il n'est en effet pas requis d'apporter la preuve que le jugement n'a fait l'objet d'aucun recours avant de procéder à son inscription.

Un membre attire toutefois l'attention sur le fait que l'obligation de remettre une attestation à l'officier de l'état civil varie en fonction de la commune concernée.

Le Ministre apporte des précisions au sujet de la transcription d'actes et de décisions judiciaires dans les registres de l'état civil en se référant au *Traité de l'Etat civil* de M. Rigaux (Titre I — Les relations internes — n° 115 à 123) qui définit la notion de transcription d'actes et de décisions judiciaires dans les registres de l'état civil et établit la liste des différentes catégories de transcriptions.

En ce qui concerne la mention marginale, le Ministre déclare que l'utilité de celle-ci consiste à mettre en concordance un acte de l'état civil avec l'état actuel d'une personne. Les différentes catégories de mentions marginales sont également citées par M. Rigaux (voir supra n° 145 à 149).

Op de vraag wanneer door een ambtenaar van de burgerlijke stand een attest moet worden afgeleverd waaruit blijkt dat een rechterlijke beslissing definitief is, antwoordt de Minister dat dit telkens het geval is wanneer een rechterlijke beslissing nopens de staat van een persoon die voor verhaal vatbaar is (verzet, hoger beroep, voorziening in cassatie) :

- moet overgeschreven worden in de registers van de burgerlijke stand;
- of op de kant van een akte van de burgerlijke stand moet worden vermeld;
- of een voorwaarde is om een akte op te maken, zoals :
- vrijstelling van viduïteitstermijn om te huwen (art. 228 B.W. en 298 B.W.);
- opheffing van verzet tegen een huwelijk (art. 68 B.W.);
- toelating om te huwen in geval van geschil tussen de ouders (art. 148 B.W.).

Een lid stelt ook nog de vraag waarom eigenlijk een uitzondering wordt voorgesteld voor de echtscheiding.

De Minister herinnert eraan dat het doel van het wetsvoorstel er juist in bestaat te vermijden dat een vonnis zou worden overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand terwijl een hoger beroep tegen het vonnis werd ingesteld en om de griffier van eerste aanleg toe te laten een attest van niet-beroep aan de eiser al dan niet te overhandigen door het stelsel van de kennisgeving in te voegen, dat de griffier op de hoogte zal brengen van het beroep.

De opmerking wordt gemaakt dat, indien artikel 1063 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de akte van beroep de plaats, de dag en het uur van de verschijning moet vermelden in geval van echtscheiding, de vastgestelde datum zeer ver kan worden vastgesteld en dat artikel 1060 van het Gerechtelijk Wetboek alleen voorziet dat de beroepsakte nietig is wanneer de zaak niet op de rol werd ingeschreven vóór de datum van verschijning of wanneer de termijn, die in de akte werd vermeld, vervalt.

Dientengevolge is het mogelijk dat tussen de datum van instelling van hoger beroep en de datum van de inschrijving op de rol een zekere tijd verloopt, die de eiser in echtscheiding toelaat de overschrijving van het vonnis aan te vragen vóór dat kennisgeving aan de griffier van de rechtsmacht, die de bestreden beslissing heeft genomen, werd gegeven.

Wat gebeurt er indien de gerechtsdeurwaarder de inschrijving vraagt op het laatste ogenblik of wanneer de termijn van één maand voor het hoger beroep nog wordt verlengd door het feit dat één van de partijen in het buitenland verblijft ?

Indien deze toestand zou worden geschapen zou het verkieslijker zijn de huidige situatie waarin binnen de acht dagen na de dag waarop het beroep is ingesteld het beroep bij deurwaardersexploot ter kennis gebracht wordt van de griffier van de rechtbank die de bestreden beslissing heeft genomen, te behouden.

Om rekening te houden met de opmerkingen van sommige leden stelt de Regering een nieuw amendement voor (*Stuk n° 125/6*) ter vervanging van het vorige amendement (*Stuk n° 125/5*).

Artikel 1 stelt een nieuw artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek voor.

Paragraaf 1 herneemt het § 1 van artikel 1 van het vorige amendement en betreft de overzending van het dossier door

En réponse à la question de savoir quand il est exigé de présenter à l'officier de l'état civil une attestation certifiant qu'une décision judiciaire est devenue définitive, le Ministre signale que tel est le cas chaque fois qu'une décision judiciaire susceptible de recours (opposition, appel, pourvoi en cassation) et relative à l'état des personnes :

- doit être transcrite dans les registres de l'état civil;
- ou doit être mentionnée en marge d'un acte de l'état civil;
- ou est exigée pour la rédaction d'un acte de l'état civil, tel que
- levée du délai de viduité pour pouvoir contracter mariage (art. 228 C.c. et 298 C.c.);
- mainlevée d'opposition au mariage (art. 68 C.c.);
- autorisation de contracter mariage en cas de dissentiment des parents (art. 148 C.c.).

Un membre demande encore pourquoi on propose en fait de faire une exception pour le divorce.

Le Ministre rappelle que la proposition de loi vise précisément à éviter la transcription dans les registres de l'état civil d'un jugement faisant l'objet d'un appel et à permettre au greffier de première instance de délivrer ou non un certificat de non-appel au demandeur, et ce, en instaurant le système de la notification qui informera le greffier de l'appel.

Il est fait observer que si l'article 1063 du Code judiciaire dispose que l'acte d'appel doit mentionner les lieu, jour et heure de la comparution en cas de divorce, la date indiquée peut être très lointaine et que l'article 1060 du Code judiciaire prévoit uniquement que l'acte d'appel est nul si la cause n'a pas été inscrite au rôle avant la date de la comparution ou l'échéance du délai indiqué dans l'acte.

Il est dès lors possible qu'entre la date de la formation de l'appel et celle de l'inscription au rôle s'écoule un certain temps permettant au demandeur en matière de divorce de solliciter la transcription du jugement avant la dénonciation au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée.

Que se passe-t-il lorsque l'huissier de justice demande l'inscription au dernier moment ou lorsque le délai d'un mois imposé pour l'appel est prolongé en raison du séjour à l'étranger d'une des parties ?

Si une telle situation se présentait, il vaudrait mieux maintenir les dispositions actuelles prévoyant que l'appel est dénoncé dans la huitaine de sa date, par exploit d'huissier, au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée.

Tenant compte des observations formulées par certains membres, le Gouvernement propose un nouvel amendement (*Doc. n° 125/6*) qui remplace l'amendement précédent (*Doc. n° 125/5*).

L'article 1er propose un nouvel article 723 du Code judiciaire.

Le § 1er reprend le § 1er de l'article 1er de l'amendement précédent et concerne la transmission du dossier par le greffier.

de griffier die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft naar de griffier van de rechtsmacht waar de voorziening werd ingesteld.

Paragraaf 2 betreft zowel het beroep dat door gerechtsdeurwaarder ingestelde voorziening tegen een beslissing waarvan het beschikkend gedeelte, om gevolg te hebben, binnen een door de wet bepaalde termijn in de registers van de burgerlijke stand dient te worden overgeschreven, binnen de vijf dagen na de dag waarop de voorziening is ingesteld, bij akte van gerechtsdeurwaarder ter kennis wordt gebracht van de griffier van de rechtsmacht die de bestreden beslissing heeft gewezen, op straffe van verval indien de laattijdige kennisgeving aanleiding gaf tot overschrijving van de beslissing in de registers van de burgerlijke stand.

Paragraaf 3 betreft het beroep bij verzoekschrift.

De bepaling voorziet dat van de bij verzoekschrift ingestelde voorziening bij een hogere rechtsmacht samen met het in § 1 bedoelde verzoek tot toezending een afschrift wordt overgemaakt aan de griffier die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft. Deze maakt op de kant van de beslissing melding van het ingestelde beroep.

Artikel 2 bepaalt dat de artikelen 1266, tweede en derde lid, en 1273 van het Gerechtelijk Wetboek worden opgeheven.

Daar dit amendement aan de bezorgdheid van de heer Suykerbuyk tegemoet komt trekt dit lid zijn amendementen in (*Stukken* n°s 125/3 en 125/4).

III. — Stemmingen

De twee artikelen van de amendementen van de Regering (125/5 en 125/6) worden eenparig aangenomen.

Het geamendeerde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen.

De Rapporteur,

H. WECKX.

De Voorzitter,

L. REMACLE.

fier qui détient le dossier de la procédure au greffier du juge saisi du recours.

Le § 2 porte tant sur l'appel formé par acte d'huissier de justice que sur l'opposition qui doit toujours être faite par acte d'huissier de justice. Le texte prévoit que le recours formé par acte d'huissier de justice contre une décision dont le dispositif, pour produire ses effets, doit être transcrit dans les registres de l'Etat civil dans un délai établi par la loi, est dénoncée dans les cinq jours de la formation des recours, par acte d'huissier de justice au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée, à peine de déchéance si la dénonciation tardive a donné lieu à transcription de la décision dans les registres de l'état civil.

Le § 3 a trait à l'appel formé par requête.

Il dispose qu'une copie de recours formé par requête devant une juridiction supérieure est ransmise, conjointement avec l'envoi visé au § 1, au greffier qui détient le dossier de la procédure. Le greffier fait mention du recours en marge de la décision.

L'article 2 prévoit l'abrogation des articles 1266, deuxième et troisième alinéas, et 1273 du Code judiciaire.

Comme cet amendement répond à ses préoccupations, M. Suykerbuyk retire ses propres amendements (*Doc.* n°s 125/3 et 125/4).

III. — Votes

Les deux articles des amendements du Gouvernement (125/5 et 125/6) sont adoptés à l'unanimité.

La proposition de loi ainsi amendée est adoptée à l'unanimité.

Le Rapporteur,

H. WECKX.

Le Président,

L. REMACLE.

TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

(Nieuw opschrift)

Wetsvoorstel
tot wijziging van de artikelen 723 en 1266
van het Gerechtelijk Wetboek
en tot opheffing van artikel 1273
van het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 1.

Artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

Art. 723. § 1. Indien tegen de gewezen beslissing een voorziening bij een hogere rechtsmacht wordt ingesteld, verzoekt de griffier van deze rechtsmacht, binnen vijf dagen na de inschrijving van de zaak op de rol, de griffier die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft, hem dit binnen de vijf dagen na ontvangst van het verzoek toe te zenden. De Minister van Justitie bepaalt op welke wijze het dossier wordt overgezonden.

§ 2. De bij akte van gerechtsdeurwaarder ingestelde voorziening tegen een beslissing waarvan het beschikkende gedeelte, om gevolg te hebben, binnen een door de wet bepaalde termijn in de registers van de burgerlijke stand dient te worden overgeschreven, wordt binnen vijf dagen, na de dag waarop de voorziening is ingesteld, bij akte van gerechtsdeurwaarder ter kennis gebracht van de griffier van de rechtsmacht die de bestreden beslissing heeft gewezen, op straffe van verval indien de laattijdige kennisgeving aanleiding gaf tot overschrijving van de beslissing in de registers van de burgerlijke stand.

§ 3. Van de bij verzoekschrift ingestelde voorziening bij een hogere rechtsmacht wordt samen met het in § 1 bedoelde verzoek tot toezending een afschrift overgemaakt aan de griffier die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft. Deze maakt op de kant van de beslissing melding van het ingestelde beroep.

Art. 2.

De artikelen 1266, tweede en derde lid, en 1273 van het Gerechtelijk Wetboek worden opgeheven.

TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

(Nouvel intitulé)

Proposition de loi
modifiant les articles 723 et 1266
du Code judiciaire
et abrogeant l'article 1273
du Code judiciaire

Art. 1.

L'article 723 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

Art. 723. § 1. Si la décision rendue fait l'objet d'un recours auprès d'une instance supérieure, le greffier du juge qui en est saisi demande, dans les cinq jours de l'inscription de la cause au rôle, l'envoi du dossier de la procédure au greffier qui le détient. La transmission est effectuée dans les cinq jours de la réception de la demande. Le Ministre de la Justice règle le mode de transmission du dossier.

§ 2. Le recours formé par acte d'huissier de justice contre une décision dont le dispositif, pour produire ses effets, doit être transcrit dans les registres de l'état civil dans un délai établi par la loi, est dénoncé dans les cinq jours de la formation des recours, par acte d'huissier de justice au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée, à peine de déchéance si la dénonciation tardive a donné lieu à transcription de la décision dans les registres de l'état civil.

§ 3. Une copie du recours formé par requête devant une juridiction supérieure est transmise, conjointement avec l'envoi visé au § 1, au greffier qui détient le dossier de la procédure. Le greffier fait mention du recours en marge de la décision.

Art. 2.

Les articles 1266, deuxième et troisième alinéas, et 1273 du Code judiciaire sont abrogés.

BIJLAGE

ANNEXE

Teksten van de huidige artikelen 723, 1266 en 1273
van het Gerechtelijk Wetboek

723. Indien tegen de gewezen beslissing een voorziening wordt ingesteld, verzoekt de griffier van de rechter voor wie deze zaak aanhangig is gemaakt, binnen vijf dagen na de inschrijving van de zaak op de rol de griffier die het dossier van de rechtspleging onder zich heeft, hem dit toe te zenden. Dit moet geschieden binnen vijf dagen na de ontvangst van het verzoek.

De Minister van Justitie bepaalt op welke wijze het dossier wordt overgezonden.

1266. De termijn om verzet te doen tegen een bij verstek gewezen vonnis of arrest is een maand te rekenen van de betekening of, indien een bekendmaking gelast is, te rekenen van de laatste daad van bekendmaking.

Ieder verzet tegen een vonnis of arrest waarbij echtscheiding wordt toegestaan, wordt, op straffe van verval, binnen acht dagen na de dag waarop het verzet gedaan is, bij deurwaardersexploit ter kennis gebracht van de griffier van de rechtbank die de bestreden beslissing heeft gewezen.

De griffier maakt op de kant van de beslissing melding van het gedane verzet.

1273. Ieder hoger beroep tegen een vonnis waarbij echtscheiding wordt toegestaan, wordt, op straffe van verval, binnen acht dagen na de dag waarop het beroep is ingesteld, bij deurwaardersexploit ter kennis gebracht van de griffier van de rechtbank die de bestreden beslissing heeft gewezen.

De griffier maakt op de kant van de beslissing melding van het ingestelde beroep.

Textes actuels des articles 723, 1266 et 1273
du Code judiciaire

723. Si la décision rendue fait l'objet d'un recours, le greffier du juge qui en est saisi demande, dans les cinq jours de l'inscription de la cause au rôle, l'envoi du dossier de la procédure au greffier qui le détient. La transmission du dossier est effectuée dans les cinq jours de la réception de la demande.

Le Ministre de la Justice règle le mode de transmission du dossier.

1266. Le délai pour faire opposition au jugement ou à l'arrêt par défaut est d'un mois à partir de la signification, ou, si une publication a été ordonnée, à partir du dernier acte de publication.

A peine de déchéance, l'opposition à tout jugement ou arrêt qui autorise le divorce est dénoncée dans la huitaine de sa date, par exploit d'huissier au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée.

Le greffier fait mention du recours en marge de la décision.

1273. A peine de déchéance, l'appel du jugement qui autorise le divorce est dénoncé, dans la huitaine de sa date, par exploit d'huissier, au greffier de la juridiction qui a rendu la décision attaquée.

Le greffier fait mention du recours en marge de la décision.